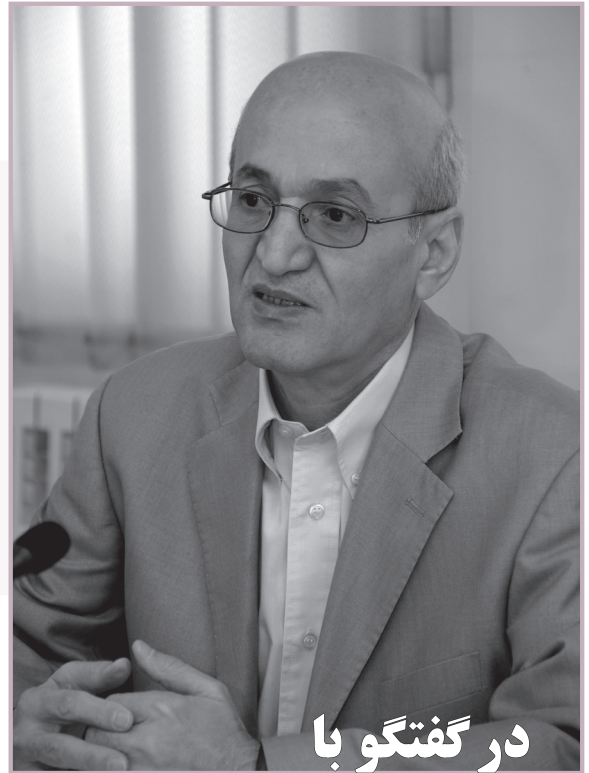

آموزش حرفه‌ای مستمر الزام در خور توجیه برای رشد و توانمندسازی حرفه حسابداری و حسابرسی

در گفتگو با

دکتر علی ثقفی

حسابداری

با احترام فراوان از اینکه با وجود کسالت و مشغله کاری زیاد پذیرفتید و به ما اجازه دادید تا بتوانیم پرسش‌های این شماره مجله حسابرس را که در زمینه وجه آموزشی حرفه است با شما در میان بگذاریم، بسیار سپاسگزاریم. پرسش‌های ما بیشتر بر اساس موضوع‌هایی تنظیم شده که بر اساس نظر خواهی از دانش پژوهان و مخاطبان مجله حسابرس گردآوری شده است. اولین پرسش این است که حرفه حسابداری و حسابرسی اتفاق افتاده که این حرفه را از وضعیت قبل از انقلاب متمایز می‌کند؟

دکتر ثقفی

من هم بسیار خوشحالم که در این گفتگو شرکت می‌کنم و امیدوارم که نتیجه مجموعه نظرات همه صاحب‌نظران بتواند در این زمینه مفید باشد. در پاسخ به پرسش شما باید بگویم که مهمترین اتفاقی که افتاده این است که حرفه حسابرسی از حالت انحصاری خارج شده و یا بهتر است بگویم در حد درخور توجهی، انحصار شکسته شده

آقای دکتر علی ثقفی از مشاهیر حرفه حسابداری و حسابرسی در ایران به شمار می‌آیند.

ایشان استاد صاحب‌نام دانشگاه‌های معتبر کشور از جمله دانشگاه تهران، دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه علامه طباطبایی (سرپرست دانشکده حسابداری و علوم مالی)، دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه امام صادق (ع)، دانشگاه الزهراء و دانشکده حسابداری شرکت نفت بوده که بسیاری از دست‌اندرکاران نامی کنونی حرفه از دانش‌آموختگان کلاسهای درسی ایشان هستند. همکاری ایشان همچنان در این حوزه‌های علمی ادامه دارد.

آقای دکتر ثقفی دارای تألیفات و مقاله‌های متعدد معتبر علمی بوده و همکاری ایشان در حیطه نشریات معتبر علمی - حرفه‌ای نیز در جایگاه مدیر مسئول، سردبیر، عضویت هیئت تحریریه درخور توجه می‌باشد. آقای دکتر ثقفی با آغاز به‌کار جامعه حسابداران رسمی ایران، به‌عنوان اولین دبیرکل این جامعه منصوب شدند.

به‌عنوان یک مهره اصلی موجب تقویت حسابداری می‌شود. حسابداری زمانی به جایگاه رفیع خواهد رسید که بخش خصوصی از خدماتش به‌خوبی استفاده کند. البته این را هم ذکر کنم که بخش دولتی هم به اندازه کافی استفاده نمی‌کند.

سپاس

نقش حسابداران و حسابرسان مؤسسه‌های حسابداری، سازمان حسابداری و جامعه حسابداران رسمی ایران در توانمندسازی حرفه حسابداری و حسابداری چیست و آن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

دکتر ثقفی

مهمترین نقشی که حسابداران و حسابرسان می‌توانند ایفا کنند و حسابداری و حسابداری را توانمند کنند این است که علاوه بر اینکه کار عملی خوب در بسیاری موارد به صورت روتین انجام شود، افزون بر این تفکر کنند، با نظریه‌های جدید آشنا شوند. آشنایی با نظریه‌های جدید موجب می‌شود که در عمل کارشان را به‌صورت کارا تر و توانمندتر انجام دهند. ما در برخی از شاخه‌های حسابداری ضعیف هستیم. ممکن است در حسابداری به تنهایی در حسابداری صورت‌های مالی در حد درخور توجهی پیشرفت کرده باشیم؛ اما برای مثال در کنترل‌های داخلی، حسابداری کنترل‌های داخلی، ارزیابی کنترل‌های داخلی هنوز در مراحل اولیه هستیم.

یکی از کارهای مهمی که می‌تواند حرفه را توانمند کند، خودش را توانمند کند و برای ایران مهم باشد، آشنایی همه حسابداران و به‌خصوص اعضای که بر شمر دم، مدیران سازمان حسابداری و جامعه حسابداران

است. اتکا به شرکت‌های بزرگ حسابداری خارجی به مراتب، کمتر و کمتر و تقریباً نزدیک به صفر شده است. در عوض خودمان - بچه‌های ایرانی - به‌خصوص سازمان حسابداری طی سالیان دراز مدیرانی را تربیت کردند که جایگزین عمده چارتر اکانتنت‌های سابق شده‌اند.

سپاس

آیا به‌نظر شما حرفه حسابداری و حسابداری می‌توانست در جایگاه بهتری قرار داشته باشد؟ اگر پاسخ شما مثبت است علت‌های نبودن در جایگاه واقعی چیست؟

دکتر ثقفی

بی‌شک هم حسابداری و هم حرفه حسابداری می‌توانستند جایگاه بالاتری داشته باشند. اما پیشرفت‌مان تاکنون هم بسیار خوب بوده است. نشانه‌ها و علامتهای این پیشرفت‌ها این است که تعداد دانشجویان ورودی به رشته حسابداری طی پنج- شش سال گذشته بالاترین ورودی کنکور بوده و تعداد فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد و دکترا نیز پیشرفت بسیار کرده است. شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس تعدادشان زیاد شده، سازمان خصوصی‌سازی، تعدادی شرکت را خصوصی کرده اما هنوز مدیران شرکت‌های بزرگ ما نسبت به خدماتی که حسابداری و حسابداری می‌تواند ارائه بکند، آگاهی کمی دارند. بنابراین استفاده کامل از حرفه نشده است. گرچه بزرگان قوم به این داستان توجه دارند و الان می‌کوشند به نحوه‌های مختلف این را تقویت کنند. حضور شرکت‌های خصوصی و بزرگ‌شدن آنها و شناخت دولت از بخش خصوصی

حسابداری زمانی به

جایگاه رفیع

خواهد رسید که

بخش خصوصی از

خدماتش به‌خوبی

استفاده کند

برای توانمندسازی و رسیدن به جایگاه بهتر نسبت به وضعیتی که هم‌اکنون داریم رقابت لازم است

رسمی ایران، با نرم‌افزارهای حسابداری و استفاده از رایانه برای حسابرسی است. یعنی در حقیقت حسابرسی کامپیوتری یا استفاده از نرم‌افزارهایی که هم کنترل‌های داخلی و هم حسابرسی را به صورت کامپیوتری انجام دهد. این می‌تواند بسیار تقویت‌کننده باشد.

ما در این زمینه ضعیف هستیم. هم سازمان حسابرسی ضعیف است، هم اعضای جامعه حسابداران رسمی ضعیف هستند. خلاصه راه درازی پیش‌رو داریم تا اینکه بتوانیم این امر را به ثمر برسانیم. البته دولت هم باید روی این موضوع یک مقداری سرمایه‌گذاری کند تا توانمند شویم.

سازگار

برای توانمندسازی حرفه حسابداری و حسابرسی و قرار گرفتن حرفه در جایگاه واقعی آن در اقتصاد کشور چه خط‌مشی‌هایی را باید دنبال کرد؟

دکتر ثقفی

شاید اولین خط‌مشی این است که بخش خصوصی به معنای واقعی آن به وجود بیاید. یعنی فقط انتقال مالکیت به تنهایی کفایت نمی‌کند. انتقال مالکیت همراه با انتقال مدیریت موجب می‌شود وضعیت رقابتی به نسبت کاملی به وجود بیاید و حرفه حسابداری در نتیجه این رقابت خود به خود، مجبور خواهد شد تا توانمند بشود.

بنابراین برای توانمندسازی و رسیدن به جایگاه بهتری نسبت به وضعیتی که هم‌اکنون داریم، رقابت لازم است.

پذیرش دانش حسابداری و حسابرسی به عنوان علم، نه فقط به عنوان یک دانش کاربردی؛ چون دانش کاربردی تنها بخشی

از دانش است و پذیرش این نکته هم نوآوری می‌آورد و همین نوآوری موجب کارایی و اثربخشی می‌شود و حرفه توانمند خواهد شد.

سازگار

سنتها و عوامل فرهنگی ناسازگار با رشد و توسعه نیروی انسانی در حرفه حسابداری ایران کدام است؟

دکتر ثقفی

این بسته به نوع نگاه ماست؛ بستگی به نگاه ما به جهان و جهان‌بینی ما دارد. به نظر من اصلاً سنتها و عوامل فرهنگی مان با حرفه حسابداری ناسازگار نیست، بلکه بسیار هم سازگار است. ما بالاترین موازین اخلاقی را برای اخلاق حرفه‌ای هم در آیین، هم در رفتار و هم در زندگی شخصی مان داریم که با حرفه حسابداری هم سازگار است. به نظر من عوامل فرهنگی ما و سنتهایمان نه تنها موجب کندی روند روبه‌رشد و پیشرفت حرفه نخواهد شد، بلکه می‌تواند بسیار هم کمک‌کننده باشد.

سازگار

حرفه حسابداری چگونه می‌تواند همکاری و هماهنگی خود را با دانشگاهها و مؤسسه‌های آموزشی گسترش دهد؟

دکتر ثقفی

من البته نظر خودم را می‌گویم. همان کاری را که در حقیقت سازمان حسابرسی انجام می‌دهد، مؤسسه‌های حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی نیز آن را در سطحی بزرگتر انجام دهند. به عبارتی آموزش حرفه‌ای مستمر برای حسابداران و حساب‌رسان در حین کار انجام شود و کلاسهای آموزشی حین کار چه به صورت

عملی و چه به صورت نظری در حین کار برقرار باشند.

سازمان حسابرسی در حد درخور توجهی این کار را انجام می‌دهد. اما در جامعه حسابداران رسمی به‌رغم اینکه آموزش اجباری است ولی کمتر به آن اهمیت داده شده است، اعضای جامعه حسابداران رسمی باید خودشان داوطلب بشوند و این آموزشها را ببینند. مؤسسه‌های حسابرسی که بزرگتر می‌شوند و توانمندیشان بالا می‌رود، خودشان به تنهایی نمی‌توانند آموزشها را بگذارند. به این ترتیب موجباتی فراهم خواهد شد تا دانشگاه و حرفه نیز به هم نزدیکتر شوند. دانشگاه هم خوب است و موظف است که از اعضای حرفه برای تدریس در محیط دانشگاه و کلاسهای دانشگاهی دعوت به‌عمل بیاورد و الان هم در حقیقت این کار را انجام می‌دهد که البته می‌تواند بیشتر هم بشود. یکی از شرطهای مهم این است که حرفه‌ای‌ها کمی هم به مبانی نظری توجه بیشتری بکنند.

سابل

به‌عنوان آخرین پرسش، نقش آموزش حرفه‌ای مستمر و سرمایه‌گذاری و استفاده از تجهیزات و نرم‌افزار (فناوری) را در توانمندسازی حرفه حسابداری و حسابرسی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

دکتر ثقفی

آموزش نقش بسیار بسیار بالایی دارد. به‌دلیل اینکه دنیا عوض شده است. خلاصه برایتان بگویم که داستان اوستا- شاگردی تک به تک گذشته است. الان باید آموزش

طوری باشد که در طول مدت عمر یک فرد به‌صورت مرتب برایش تکرار شود که این باعث توانمندی می‌شود. به‌طور قطع این کار به سرمایه‌گذاری نیاز دارد.

پرسش اصلی این است که این سرمایه‌گذاری را چه کسی باید انجام دهد؛ برای مثال فرض کنید که سازمان حسابرسی که به‌عنوان بزرگترین مؤسسه حسابرسی به‌شمار می‌آید چقدر از منابع مالی خود را برای این کار سرمایه‌گذاری کند و اینکه آیا این آموزش تنها باید در سطح کارکنان خودش باشد یا مانند کتابهایی که منتشر می‌کند برای همه قابل استفاده باشد و امکان آن را برای همه فراهم کند.

جامعه حسابداران رسمی ایران بایستی تقویت شود. باوجود اینکه هم‌اکنون اعضای این جامعه بیش از ۱۸۰۰-۱۷۰۰ نفر هستند، نیازمند یک آموزش حرفه‌ای مستمر می‌باشند؛ توانش را دارند و بایستی هم روی این موضوع سرمایه‌گذاری کنند. به‌طور قطع سرمایه‌گذاری بر روی این موضوع در کوتاه مدت برگشت می‌شود و بازدهی صدها برابر دارد. اگرچه در اول خط ممکن است این سرمایه‌گذاری به‌نظر برسد بازدهی منفی دارد ولی باید تأمل کنند، زیرا این بازده به‌مرور زمان و خود به‌خود ایجاد خواهد شد.

سابل

بار دیگر از مشارکت ارزشمندتان بسیار سپاسگزاریم و برایتان سلامتی و موفقیت آرزو می‌کنیم.

آموزش باید طوری باشد

که در طول مدت

عمر یک فرد

به‌صورت مرتب

برایش تکرار شود

که این باعث

توانمندی می‌شود